

ADALET PEE — Bir zamanların ünlü dansözü Adalet Pee, ölümünden önce kendisiyle yapılan son söyleşide hayatını şöyle anlatıyordu: “14 yaşında ticaret mektebini terk edip sanat hayatına atıldım. Konya’da Atatürk’ün huzurunda dans ettim. Düşünün, 16 yaşındaydım. Çok beğenmişti beni Atatürk. Bir ara yanına çağırıp, “Yurt dışına git” dedi. Büyük fotoğrafta bir zamanların Adalet Pee’si, bir trenin penceresinde. Küçük fotoğrafta ise Darülaceze’de, ölmezden önce Adalet Pee.

Bir Adalet Pee vardı

Darülaceze’de kendisiyle 45 dakika görüşmüştük. Dün gazetelerde ölüm haberini okuyunca, bir dostumuzu yitirmiş gibi olduk. 72 yıllık yaşamına, lüksü, eğlenceyi, Atatürk’ün huzurunda dans etmeyi, Avrupa’da adından söz ettirmeyi ve Darülaceze’de ölmeyi sığdırmıştı.

ERHAN AKYILDIZ

Dünkü gazetelerden birinde ölüm haberini okuduğumuzda, çok yakın bir dostumuzu yitirmiş gibi olduk... Oysa onunla tanışlığımız, 1985’in son günle-

rinden birinde yaptığımız 45 dakikalık bir görüşmeden öteye gitmiyordu...

İlerlemiş yaşına, sağlığının oldukça bozuk olmasına karşın hayat doluydu. Sıcak, arkadaş canlısı, sanki kendisiyle 40 yıllık

bir dostumuzmuş gibi bir izlenim uyandırmıştı bizde...

72 yıllık ömrünün büyük bir bölümünü lüksün, eğlencenin doruğunda geçiren bu sıcak insan, sonunda kimsesizliğin, yalnızlığın acımasız boşluğuna düşmüş, kendisini Darülaceze’de bulmuştu...

“Varsılıktan Yoksulluğa” konulu bir röportaj için seçtiği-

(Arkası Sa. 10, Sü. 6’da)

Bir Adalet Pee vardı

(Baştarafı 1. Sayfada)

miz kişilerden biriydi Emine Adalet Pee...

Darülaceze'deki yatağının başında geçmiş günleri konuşurken, zaman zaman heyecanlanıyor, gözleri ışıltılı parlıyordu. Bir roman gibiydi Adalet Pee'nin yaşamöyküsü...

"14 yaşında Ticaret Mektebi'ni terk edip, sanat hayatına atıldım. Hazım Körmükçü komşumuzdu. Sahneye ve müziğe olan ilgimin kaynağı Hazım'dı... Artist olma hayalleri kurarken, kendimi dansöz olarak bir kumpanya ile Anadolu turnesine çıkmış buldum. Konya'da Atatürk'ün huzurunda dans ettim..

Düşünün 15 yaşındayım ve büyük kurtarıncının huzurunda dans etme şerefine nail oluyorum. Çok beğenmişti beni Atatürk, bir ara yanına çağırıp, yurt dışına git dedi..."

Adalet Pee, böyle anlatmaya başlamıştı yaşamöyküsünü. Ve kısa bir süre sonra da Atatürk'ün önerisini bir emir gibi kabul edip, yurt dışına çıkış için çareler aramaya başlayacaktı....

O günlerde Harry Pee adlı bir Almanla tanışıp, evleniyor, böylece yurt dışına çıkış kapılarını da aralmış oluyordu.

Yaşamındaki tek evliliği için seçtiği Harry Pee ile beraber olduğu günleri anlatırken de çok duyulmuyordu Adalet Pee:

"Koskoca adam, 23 yaşında benim aşkımdan sünnet olup, Müslümanlığı kabul etti. Bir de oğlumuz oldu, adını Orhan koyduk..."

Adalet Pee ile Harry'nin evliliğinin ilk yılları çok mutlu geçmişti, ama bu mutluluk fazla uzun sürmeyecekti. Kaderi, onun acıklı yaşamöyküsünü daha o günlerde yazmaya başlamıştı... Kısa bir süre içinde New York'ta, Londra'da, Berlin'de, Kahire'de, Rodos'ta adından söz ettirmeyi başaran Adalet Pee'nin mutluluğu, arka arkaya vereme yakalanan kocası ve oğlunun ölümüyle gölgelenecekti..

Yaşama kafa tutan bir insan olup çıkmıştı artık Adalet Pee... Hiçbir şeyi umursamıyor, dans etmekten, ünlü hayranlarının çevresinde pervane olmasından zevk alıyordu...

Başından geçen ilginç bir olayı anlatırken, Adalet Pee gidiyor, karşısında bir Mata Hari-geliyordu sanki.. Hitler'in yaveri Fegilayn'la olan beraberliğini, ondan öğrendiği bazı bilgileri Türk Konsolosu Esat Bey'e anlatış sırasına yüzüne mutlu bir ifade yayılıyordu:

"Binbaşı Fegilayn'la bir tren yolculuğunda tanışmıştık. Bir iki kadeh votka içtikten sonra, binbaşının bakışları değişmiş, bir başka türlü bakmaya başlamıştı. Almanya'dan Viyana'ya gidiyorduk. Kadınlığımı, dişiliğimi kullanıp, binbaşının ağzından bilgi almaya çalıştım, elimi tutmasına bile izin verdim. Kendisine savaşın sonunun ne olacağını sorduğumda, içkinin ve benim dişiliğimin etkisinde kalan binbaşı, Fransa'yı işgal edeceklerini, Magino hattı kuvvetli ol-

duğu için Manş kıyısındaki Abbeville'den vuracaklarını söyledi... Sevincten heyecandan ölüyordum. Tren Viyana'ya gelince binbaşı ile vedalaşıp ayrıldım. Ben hemen Türk Konsolosu Behçet Özdoğan'ı arayıp, kendisiyle görüşmek istediğimi, çok önemli olduğumu söyledim. Kısa bir süre sonra konsolosun odasında binbaşından öğrendiğim her şeyi anlattım Behçet Bey'e. Beni dinledikten sonra konsolos, 'Adalet, binbaşı seni kandırmış, anlattıklarına çocuklar bile inanmaz' dedi. Sonra içki içtik birlikte, ben durumu Ankara'ya iletmesi için Behçet Bey'i ikna ettim. Sonunda itibarımı kaybetme pahasına da olsa anlattıklarımı şifreli telgrafla dışişlerine bildireceğini söyledi. Ertesi gün yine konsolosluga gittim, Behçet Bey, Ankara'ya bilgi vermişti, ama yaptığına pişman bir hali vardı.

'Sana inanmamalıydım Adalet, rezil oldum' dedi. Teselli ettim, '10 gün bekleyin' dedim. Sonra dediklerimin hepsi oldu. Bütün dünyanın sürpriz olarak karşıladığı Almanların Fransa'ya savaş açmasını biz 10 gün öncesinden Ankara'ya bildirmiştik. Behçet Bey, birkaç gün sonra da Başkonsolosluga terfi ettirildi..."

Adalet Pee ile 15 gün kadar önce Darülaceze'deki yatağı başında konuşmuşuk. Hayat doluydu. Lüksün, eğlencenin, maceranın, yalnızlıkla atbaşı gittiği 72 yıllık ömrünü, geçmiş günlerin görkeminden uzak, sessizce noktalaşıp aramızdan ayrılmıştı...

